

Nr 38.

Ankom till riksdagens kansli den 18 mars 1919 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående gemensamt rörelsekapital för statens vattenfallsverks fastighetsförvaltning m. m.

(4:e avd.)

I en till riksdagen den 31 januari 1919 avlåten proposition (nr 59), vilken för förberedande behandling hänvisats till statsutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen medgiva,

att de medel, vilka inflyta som köpeskillingar eller mellangifter vid försäljning eller bortbytande från statens vattenfallsverks fastighetsförvaltning av tomter och områden, byggnader, inventarier och dylikt, må ingå till en till samma fastighetsförvaltning hörande fond, i vilken Trollhätte fastighetsförvaltnings rörelsekapital jämväl må uppgå;

att denna fond må utgöra rörelsekapital för statens vattenfallsverks fastighetsförvaltning, och att av densamma må bestridas *dels* ersättningar för byggnader, då sådana skola av staten från tomtarrendatorer eller tomträttshavare lösas, *dels* kostnaderna för de anläggningar, som erfordras för ordnande och tillgodogörande av de till statens vattenfallsverks fas-

tighetsförvaltning hörande områden, dels ock kostnaderna för anskaffande av de för samma fastighetsförvaltning erforderliga inventarier; samt

att från berörda fond må, i huvudsaklig överensstämmelse med de i nämnda statsrådsprotokoll angivna grunder, utlämnas byggnadslån åt personer, till vilka med äganderätt eller tomträtt upplåtas tomter inom sådana för egna hem avsedda områden å de till statens vattenfallsverks fastighetsförvaltning hörande fastigheter, för vilka planer för bebyggande av Kungl. Maj:t faststälts eller komma att fastställas.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Hittills har den under vattenfallsstyrelsen hörande fastighetsförvaltningen i riksstaten och rikshuvudboken fördelats på fyra avdelningar, nämligen Trollhätte fastighetsförvaltning, diverse vattenfall och fastigheter inom Älvsborgs samt Göteborgs och Bohus län, vattenfall och fastigheter, inköpta för elektrisk drift vid statens järnvägar, samt diverse vattenfall och fastigheter. Enligt det föreliggande förslaget skulle all den till statens vattenfallsverk hörande fasta egendom, som icke är direkt behöflig för kanal- eller kraftverken eller för motsvarande anläggningsarbeten, sammanföras i en enda förvaltningsgren, benämnd statens vattenfallsverks fastighetsförvaltning. Då åtskilliga fördelar, särskilt med hänsyn till ernåendet av gemensamt rörelsekapital för förvaltningen av fastigheterna ifråga, skulle vara att vinna genom sammanslagningen, har utskottet ej haft något att däremot erinra. Utskottet förutsätter emellertid, att bokföringen av ifrågavarande fond ordnas på sådant sätt, att resultatet av förvaltningen av de särskilda fastighetsgrupperna klart framgår av vattenfallsstyrelsens räkenskaper.

I anslutning till grunderna för berörda förslag hava i årets statsverksproposition de fyra förutvarande fastighetsfonderna under statens vattenfallsverk ersatts med rubriken »statens vattenfallsverks fastighetsförvaltning». Chefen för civildepartementet har i ovanberörda statsrådsprotokoll anmält sin avsikt att, därest från riksdagens sida erinran däremot icke framställes, tillstyrka en ytterligare förenkling av riksstaten och därmed budgetredovisningen beträffande statens vattenfallsverk i så måtto att kanalverken skulle sammanföras i en fond och kraftverken i en annan, i stället för att för närvarande varje kanal- respektive kraftverk upptages särskilt i riksstat och rikshuvudbok. I vattenfallsstyrelsens räkenskaper skulle likväl såsom hittills de olika kanal- och kraftverken redovisas vart för sig. För statens vattenfallsverks inventarieförråd skulle slutligen finnas ett särskilt konto i rikshuvudboken.

Utskottet finner den av departementschefen förordade uppställningen av riksstaten beträffande statens vattenfallsverk vila på rationella grunder och vara ur budgetssynpunkt tillräckligt specialiserad. Sammanföringen av kanal- respektive kraftverken, vilken departementschefen tänkt sig skola tillämpas först i 1921 års riksstat, synes utskottet böra ske ju förr dess hellre och därför böra komma till stånd redan vid uppställningen av inkomstsidan i riksstaten för år 1920.

Förslaget att från den fond, som skulle bildas genom sammanförandet av vattenfallsverkens olika fastighetsaffärer, byggnadslån skulle få utlämnas åt dem, som med äganderätt eller tomträtt finge åt sig upplåtna tomter inom ifrågavarande fastigheter, har ej föranlett erinran från utskottets sida. Vad angår villkoren för utlåningsverksamheten, synas de av departementschefen tillstyrkta avvikelserna från nu gällande bestämmelser rörande lån från Trollhätte fastighetsförvaltnings rörelsekapital vara välgrundade, såväl beträffande utsträckandet av utlåningen till andra än i statens tjänst anställda personer som i fråga om de av nu rådande förhållanden påkallade höjningarna av räntesatserna å lånen samt högsta belåningsvärdet å fastigheterna.

I enlighet med vad ovan anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen må medgiva,

a) att de medel, vilka inflyta som köpeskillingar eller mellangifter vid försäljning eller bortbytande från statens vattenfallsverks fastighetsförvaltning av tomter och områden, byggnader, inventarier och dylikt, må ingå till en till samma fastighetsförvaltning hörande fond, i vilken Trollhätte fastighetsförvaltnings rörelsekapital jämväl må uppgå;

b) att denna fond må utgöra rörelsekapital för statens vattenfallsverks fastighetsförvaltning och att av densamma må bestridas *dels* ersättningar för byggnader, då sådana skola av staten från tomtarrendatorer eller tomträtthavare lösas, *dels* kostnaderna för de anläggningar, som erfordras för ordnande och tillgodogörande av de till statens vattenfallsverks fastighetsförvaltning hörande områden, *dels* och kostnaderna för anskaffande av de för samma fastighetsförvaltning erforderliga inventarier; samt

c) att från berörda fond må, i huvudsaklig överens-

stämmelse med de i statsrådsprotokollet över civil-
ärenden den 31 januari 1919 angivna grunder utläm-
nas byggnadslån åt personer, till vilka med ägande-
rätt eller tomträtt upplåtas tomter inom sådana för
egna hem avsedda områden å de till statens vatten-
fallsverks fastighetsförvaltning hörande fastigheter, för
vilka planer för bebyggande av Kungl. Maj:t fast-
stälts eller komma att fastställas.

Stockholm den 18 mars 1919.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 36.
